

Nieuwsbrief Kenniscentrum Sekse en Diversiteit in het Medisch Onderwijs (SDMO)

Jaargang 15, nummer 3, september 2018
Kenniscentrum Sekse en Diversiteit in het Medisch Onderwijs (SDMO)

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van het kenniscentrum SDMO in Nijmegen. In de nieuwsbrief staan weer een aantal interessante publicaties en onderwijsmateriaal die wij voor u verzameld hebben.

Al ons materiaal is met een abonnement toegankelijk. Op de laatste pagina van deze nieuwsbrief vindt u meer informatie over het Kenniscentrum SDMO.

Wij wensen u veel leesplezier.

Namens Doreth Teunissen, Toine Lagro-Janssen en Eline van Manen

De volgende nieuwsbrief zal in december verschijnen.

In dit nummer

- [Agenda](#)
- [Nieuw onderwijsmateriaal](#)
- [Docentenprofessionalisering](#)
- [Activiteiten](#)
- [Onderzoek en publicaties](#)
- [Nieuws](#)
- [Nieuwe medewerker stelt zich voor...](#)
- [Kenniscentrum SDMO](#)
- [Trainingsmodules](#)

Agenda

- **4 oktober 2018, 14.30**
Promotie Marijke Naezer "*Sexy adventures, an ethnography of youth, sexuality and social media*".
- **5 oktober 2018, 09.30-17.00**
Jaarcongres *HartVaathAG 2018 – HVZ en gender*, in Utrecht
[Meer informatie](#)
- **6 oktober 2018**
Lustrumcongres – VNVA 85 jaar, *SolidariteitsLAB – 85 jaar Samen aan het Werk*, in Amsterdam
[Meer informatie](#)
- **10 oktober 2018, 12.30**
Promotie Elza Zijlstra "*Evaluation of a Centre for Sexual and Family Violence, perspectives of victims and professionals*".
- **15 oktober 2018, 9.30-13.10**
Symposium *De vulvadialoog*, senaatszaal Aula
[Lees meer](#)
- **15 oktober 2018, 14.30**
Promotie Peter Leusink "*The diagnostic management of provoked vulvodynia in general practice*".
- **17 oktober 2018, 19.00-21.00**
Bijeenkomst *Natuur versus Cultuur*, De Jonge Akademie, in Maastricht
[Meer informatie](#)
- **28 november 2018, 9.30-16.30**
Symposium *Gender and sex differences and Scientific Research*, gevolgd door de oratie van Irene van der Horst-Bruinsma, in Amsterdam
[Meer informatie en aanmelden](#)
- **11 april 2019, 12.00-17.00**
Congres *Iedere patient is anders*, WomenInc, in Amsterdam
Meer informatie volgt
- **5-8 mei 2019**
Sex and gender research: Impact throughout the lifespan, in Washington, DC, USA
[Meer informatie en aanmelden](#)

Nieuw onderwijsmateriaal op de website

In het Kenniscentrum Sekse en Diversiteit in het Medisch Onderwijs zijn de volgende materialen toegevoegd:

Titel	Beschrijving	Auteur
Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleiding	E-learning over gendersensitieve zorg voor AIOS interne geneeskunde, gezondheid en maatschappij, huisartsgeneeskunde, cardiologie en psychiatrie. Lees meer	Toine Lagro-Janssen, Anouk Peters i.s.m. AIOS
Artikel 'Als alle coassistenten even hun cupmaat op het bord schrijven'	Artikel van de NOS over coassistenten en seksuele intimidatie tijdens hun coschappen.	NOS op 3
Film 'Uitgesproken'	Een korte film voor homoacceptatie onder jongeren	Dyzlo film
Proefschrift 'The diagnostic management of provoked vulvodynia in general practice'	Proefschrift over vulvodynie bij de huisarts.	Peter Leusink
Proefschrift 'Evaluation of a Centre for Sexual and Family Violence, perspectives of victims and professionals'	Proefschrift over de evaluatie van het Centrum voor Seksueel en Familiaal geweld.	Elza Zijlstra

Docentenprofessionalisering gendersensitiviteit geneeskunde

Teach the teachers voor een gendersensitieve geneeskunde

11 september 2018

Op 11 september vond in Nijmegen opnieuw een teach the teachers bijeenkomst plaats. Het was wederom een zeer inspirerende bijeenkomst met gender docenten zowel uit het medisch basiscurriculum als uit de vervolgopleidingen Physician Assistents/HBO, huisartsgeneeskunde, bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde en de verslavingszorg. Vorige bijeenkomst stond in het teken van het simulatie-onderwijs. Nu stond, naast uitwisseling van de diverse ervaringen met het genderonderwijs, de intervisie aan de aios huisartsgeneeskunde in het AMC centraal (Claire Fichtner en Ghiselle Willems). De intervisie omvat 10 bijeenkomsten van 2-3 uur en besteedt veel aandacht aan ieders persoonlijke achtergrond en ontwikkeling. Intersectionaliteit, inclusief gender, vormt de leidraad. Intervisie is verplicht, AIOS kunnen kiezen voor deze vorm en de bijeenkomst valt binnen de terugkomdag. De intervisiegroep heet expertisegroep diversiteit.

E-learning 'Gendersensitieve zorg in de geneeskundige vervolgopleiding'

De e-learning richt zich op het bewustmaken van het belang van sekse en gender in de geneeskunde. In de e-learning krijg je informatie over man-vrouwverschillen in ziekte en gezondheid. De doelgroep van de e-learning zijn aios in de opleidingen huisartsgeneeskunde, cardiologie, interne geneeskunde, maatschappij en gezondheid, en psychiatrie en hun opleiders.

De doorlooptijd van de e-learning is ongeveer 70-90 minuten. Voor alle specialisten is accreditatie toegekend (1 punt).

Deze e-learning bestaat uit zes onderdelen: Inleiding, communicatie & coping, genetica, seksueel- en huiselijk geweld, arbeid en farmacotherapie.

Na het doorlopen van deze e-learning kan de aios/opleider:

- het belang van gendersensitieve zorg binnen de geneeskunde onderkennen.
- verschillende communicatie- en copingstijlen van mannen en vrouwen herkennen.
- belangrijke factoren identificeren die de werking van geneesmiddelen bij mannen en vrouwen beïnvloeden.
- belangrijke man/vrouw verschillen herkennen binnen genetica, seksueel misbruik en geweld, en arbeid.

Tevens is er in het digitale magazine Mediator een artikel verschenen over deze e-learning, 'Een vrouw is geen klein mannetje'.

[Lees meer](#)

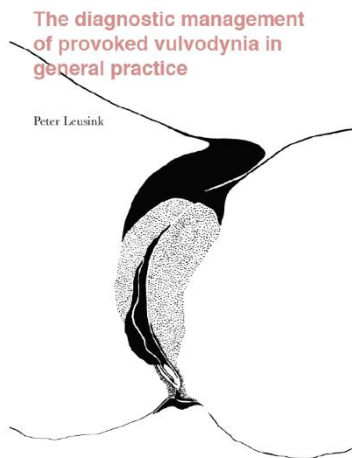
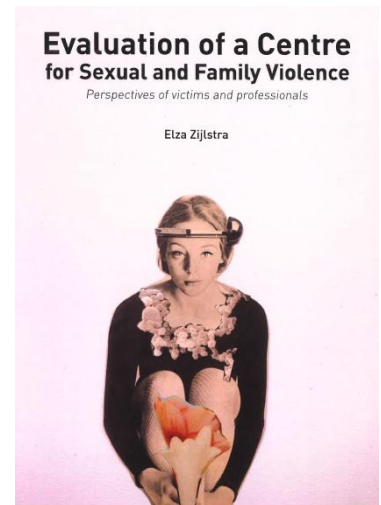
Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Activiteiten

Promotie Elza Zijlstra

Op 10 oktober vindt de promotie van Elza Zijlstra plaats. Ze promoveert op het onderwerp seksueel en familiaal geweld. Ze evalueerde het centrum Seksueel en Familiaal geweld. Het proefschrift heeft de titel 'Evaluation of a Centre for Sexual and Family Violence - *perspectives of victims and professionals*'. De promotie is op 10 oktober om 12.30 uur in de aula.

[Lees hier het proefschrift](#)

Promotie Peter Leusink

Op 15 oktober vindt de promotie plaats van Peter Leusink. Hij promoveert op het onderwerp vulvodynie. Het proefschrift heeft de titel 'The diagnostic management of provoked vulvodynia in general practice'. Voorafgaand aan de promotie vindt het symposium *De Vulvadioloog* plaats.

15 oktober symposium: De Vulvadioloog

Naar aanleiding van het verdedigen van het proefschrift 'The diagnostic management of provoked vulvodynia in general practice', organiseert Peter Leusink een symposium dat als doel heeft het uitwisselen en verdiepen van up-to-date kennis over vulvodynie specifiek en vulvopathologie in zijn algemeenheid.

Het programma:

- 09.30 | Ontvangst
- 10.00 | Mevr. Andrea Bijen *Vrouwenperspectief*
- 10.20 | Drs. Marjo Ramakers *Vulvodynie, nomenclatuur en differentiaal diagnostiek*
- 10.55 | Drs. Jeroen Dijkstra *De nieuwe NVOG Richtlijn Vulvodynie*
- 11.30 | Koffie
- 12.00 | Dr. Moniek Ter Kuile *Vulvodynie als chronisch pijnfenomeen*
- 12.35 | Dr. Marieke Dewitte *Het ideale seksuele zelfconcept in de context van vulvodynie*
- 13.10 | Lunch
- 14.30 | Promotie (Academiezaal van de Aula)

Aanmelden via peterpromoveert15oktober@gmail.com

Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Nieuw onderzoek en publicaties uitgelicht

Interessante publicaties

- [Hyde JS, Bigler RS, Joel D, Tate CC, van Anders SM. The future of sex and gender in psychology: Five challenges to the gender binary. Am Psychol. 2018](#)
- [Peters SAE, Norton R. Sex and gender reporting in global health: new editorial policies. BMJ global health. 2018;3\(4\):e001038.](#)
- [Lee H, Pak YK, Yeo EJ, Kim YS, Paik HY, Lee SK. It is time to integrate sex as a variable in preclinical and clinical studies. Experimental & molecular medicine. 2018;50\(7\):82.](#)
- [Toine Lagro-Janssen, Lex van Son, Doreth Teunissen. Aanpak seksuele intimidatie vereist kordate actie. Medisch Contact, juli 2018; 28-29](#)
- [Peter Leusink, Suzanne van de Pasch, Doreth Teunissen, Ellen T. Laan, Antoine L. Lagro-Janssen. The relationship between Vulvovaginal Candidiasis and Provoked Vulvodynia: A Systematic Review. The journal of Sexual Medicine, 2018; 1-12](#)
- [Brederveld JD, et al. Seksueel-misbruikslachtoffers: hoe vergaat het hen in de ggz? Tevredenheid van cliënten met een misbruikgeschiedenis over hun behandeling in de ggz. Tijdschrift voor Psychotherapie 2018; 4:210-27](#)
- [Greenwood BN, Carnahan S, Huang L. Patient–physician gender concordance and increased mortality among female heart attack patients. Proceedings of the National Academy of Sciences 2018;115:8569–74.](#)

Boeken

- [Marek Glezerman, Ook getest op vrouwen, naar genderrevolutie in de geneeskunde, 2018](#)
- [Myriam Everard en Ulla Jansz, Sekse. Een begripsgeschiedenis, 2018](#)
- [Marjet Derks, Building Bodies: Gendered Sport and Transnational Movements, 2018.](#)

Rapport 'Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016'

In deze monitor wordt in beeld gebracht hoe veel kinderen in 2016 slachtoffer werden van seksueel geweld en welk pad naar hulpverlening zij al dan niet hebben doorlopen. Het rapport bevat (voor zover landelijke registratie het toelaat) cijfers over hoe vaak seksueel geweld is gebeurd (prevalentie), verteld, gemeld, onderzocht en, tot slot, hoe veel kinderen jeugdhulp hebben ontvangen voor seksueel geweld, en welke hulp zij ontvingen. Dit laatste is in beeld gebracht in samenwerking met het CBS.

Bron: Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

[Lees meer](#)

Enquête onder geneeskundestudenten

De Geneeskundestudent heeft afgelopen jaar een enquête gehouden over het thema diversiteit en sociale inclusie onder geneeskundestudenten.

[Bekijk hier het onderzoeksrapport](#)

Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Onderzoek: Vrouwen weer 'baas over eigen blaas'.

'Baas over je blaas' in het kort

'Baas over je blaas' is een online training voor vrouwen die last hebben van stress urine incontinentie. Middels acht stappen leren zij weer controle te krijgen over het urineverlies door middel van bekkenbodemspier training en andere praktische tips. Vrouwen kunnen het programma zelfstandig, onafhankelijk van een hulpverlener, doorlopen. Wanneer ze vragen hebben kunnen zij de onderzoekers, die tevens huisarts cq haio zijn mailen. Vanuit onderzoek in Zweden is bekend dat dit een effectieve behandelingsmethode is.

'Baas over je blaas' onderdeel van wetenschappelijk onderzoek

Het programma is onderdeel van wetenschappelijk onderzoek dat is opgezet door de afdeling Eerstelijngeneeskunde van het Radboudumc. Huisarts Doreth Teunissen, is projectleider en is tevens coördinator van de kaderopleiding urogynaecologie.

Het doel van het onderzoek is zowel het effect van deze eHealth interventie onder Nederlandse vrouwen meten, als het implementatieproces te bestuderen.

Oproep aan huisartsen

Graag vragen wij u om uw patiënten met stress incontinentie te adviseren om zich aan te melden via de website: <https://baasoverjeblaas.nl/>

U hoeft verder als huisarts niets te doen! Wij hebben ook flyers die we u zouden kunnen geven om aan uw patiënten mee te geven.

Voor meer informatie zie: <https://baasoverjeblaas.nl/> of <https://www.youtube.com/watch?v=IVvtJaJ0OUI&feature=youtu.be>

Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Nieuws

Campagne #beperktzicht

We hebben ze allemaal. Bewuste en onbewuste vooroordelen over vrouwen en mannen en hoe ze zich horen te gedragen. De media én wij zelf houden ideeën over rolpatronen en de verdeling van werk en zorg in stand. Hierdoor kunnen vrouwen en mannen geen echt vrije keuzes maken op het gebied van werk en zorg en daar willen we vanaf. Daarom voeren wij deze maand - de Maand van de Beeldvorming - campagne. Doe je mee?

Bron Women Inc.

[Lees meer](#)

'Als alle coassistenten even hun cupmaat op het bord schrijven...'

"Ik zat Het Mooiste Meisje van de Klas te kijken en moest aan je denken", mailde een docent aan vierdejaars geneeskundestudent Stephanie. Ze vertelt: "Ik krijg al vier jaar lang sporadisch mails van hem. Ik negeer ze, klik ze weg."

Als je denkt dat je je eigen carrière verpest, zou jij seksuele intimidatie dan melden? Deze co's leggen uit wat er voor hen op het spel staat

Bron: NOS op 3

Een artikel over seksuele intimidatie bij coassistenten gedurende hun coschappen.

[Lees het hele artikel](#)

Hoe gendersensitief is jouw parlement?

In 2017 waren er vier landen met een gender-gebalanceerde overheid, met 40% vrouwen: Zweden, Frankrijk, Slovenië en Duitsland.

Het European Institute for Gender Equality heeft een tool ontwikkeld om te bepalen hoe gendersensitief een parlement is.

[Lees meer](#)

Nieuwsbrief VNVA

De VNVA heeft haar vijfde nieuwsbrief van dit jaar uitgegeven.

[Lees meer](#)

Nieuwsbrief NOG

De Netherlands Research School of Gender Studies heeft de nieuwsbrief van juni gepubliceerd. Hierin staan conferences, lectures, courses, events en calls for papers van universiteiten in Nederland en het buitenland.

[Lees meer](#)

Nieuwsbrief Medizin und Geschlecht

De Duitse Medizinische Hochschule Hannover heeft een nieuwsbrief uitgegeven.

[Lees meer](#)

Nieuwsbrief Atria

Atria, het kennisinstituut voor Emancipatie en vrouwengeschiedenis, heeft een nieuwsbrief uitgegeven.

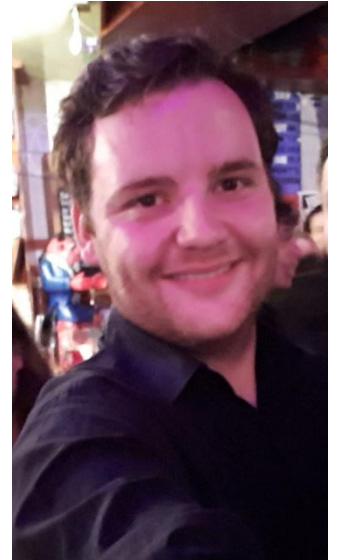
[Lees meer](#)

Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Medewerker stelt zich voor...

Lex van Son

Het is wellicht wat laat voor een persoonlijk stukje van mijn hand in deze rubriek; voor zo ver ik in de mails terug kon zoeken, ben ik al sinds augustus 2015 betrokken bij het toen nog zo geheten centrum SFG Nijmegen. Wat begon met het uitwerken van interviews, is inmiddels uitgegroeid tot een breed scala aan werkzaamheden zoals het doen van literatuuronderzoek en meeschrijven aan artikelen. Waar ik me echter vooral mee bezighoud is het bijhouden van de databases van het CSG en daaruit het leveren van de cijfers voor het jaarverslag en overleg met bijvoorbeeld gemeentes. Ik werk voornamelijk in de vakanties tussen de coschappen door. Het eerste jaar daarvan zit er alweer op. Naast dat het werk erg leerzaam is, kan het ook confronterend zijn. Wist u dat minder dan de helft van de slachtoffers van seksueel geweld hulp zoekt? Hopelijk zorgt de #Metoo-discussie van de afgelopen tijd ervoor dat deze cijfers binnenkort tot het verleden behoren.

Kenniscentrum Sekse & Diversiteit in Medisch Onderwijs

www.kenniscentrum-SDMO.nl/sdmo

Wat doet het Kenniscentrum Sekse & Diversiteit in Medisch Onderwijs?

Het Kenniscentrum Sekse & Diversiteit in Medisch Onderwijs (SDMO) ontwikkelt onderwijsmateriaal over sekse en diversiteit in het medisch onderwijs. Dit materiaal is bestemd voor docenten en onderwijscoördinatoren van medische faculteiten in Nederland en België. Daarnaast ondersteunt het Kenniscentrum docenten met het ontwikkelen van lesprogramma's en het bevorderen van hun deskundigheid.

Wat is de meerwaarde van het Kenniscentrum SDMO?

De docenten ontbreekt het niet aan belangstelling maar aan kennis, tijd en gericht onderwijsmateriaal. Het Kenniscentrum SDMO bundelt en stimuleert academische expertise op dit terrein. Activiteiten variëren van het overdragen van pure feitenkennis tot het ontwikkelen van vaardighedenonderwijs.

Voorbeelden van ontwikkeld onderwijsmateriaal zijn een casusbundel met 50 patiëntencasus over sekse en diversiteit in het professioneel handelen, een video plus werkboek over sekseverschillen in de somatische gezondheidszorg en een zestal e-learnings.

Wat kunt u verwachten van het Kenniscentrum SDMO?

Het Kenniscentrum werkt met een abonnementensysteem. Indien uw faculteit of onderwijsinstelling een abonnement heeft op het Kenniscentrum SDMO kunt u de volgende producten en diensten verkrijgen:

- Actueel onderwijsmateriaal via www.kenniscentrum-SDMO.nl/sdmo
- Vier nieuwsbrieven per jaar met informatie over actuele ontwikkelingen
- Voortdurende ontwikkeling van onderwijsmateriaal
- ConSultancy
- Deskundig individueel advies
- Deskundigheidsbevordering door trainingen (op verzoek)

Hoe krijgt u toegang tot het kenniscentrum SDMO?

Medewerkers van faculteiten of onderwijsinstellingen met een abonnement krijgen een autorisatie om de database met onderwijsmateriaal te raadplegen.

In de database kunt u onderwijs materiaal over sekse en diversiteit zoeken op trefwoorden. Trefwoorden zijn bijvoorbeeld: communicatie, depressie, farmacologie, incontinentie, seksualiteit etcetera. Het onderwijs materiaal bestaat uit verschillende onderwijsvormen zoals zelfstudieopdrachten, hoorcolleges (powerpointpresentaties), casuïstiek, (beschrijving van) audiovisueel materiaal, e-learnings, factsheets, achtergrondliteratuur en toetsvragen.

De docenten van huisartopleidingen hebben via een landelijk abonnement allen toegang tot het kenniscentrum, hetzelfde geldt voor VnVA-leden en voor docenten Radboudumc, de Erasmusuniversiteit, VUmc en het LUMC.

Meer informatie?

Heeft u vragen of wilt u graag meer informatie over het Kenniscentrum SDMO? Neem dan contact op met de medewerkers van het Kenniscentrum SDMO, tel: (024) 3619049 of kijk op www.radboudumc.nl/sdmo.

Het Kenniscentrum Sekse en Diversiteit in Medisch Onderwijs is onderdeel van Vrouwenstudies Medische Wetenschappen, Afdeling Eerstelijngeneeskunde, centrum voor Huisartsgeneeskunde, Ouderengeneeskunde en Public Health, Radboudumc. Indien ontvangst van de nieuwsbrief niet meer gewenst is kunt u zich afmelden via kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Bent u op zoek naar onderwijsmateriaal, of wilt u meer informatie over hoe u uw onderwijs sekse- en cultuur specifiek kunt maken? Kijk op onze website: <http://www.radboudumc.nl/sdmo> of neem contact op per e-mail: kenniscentrum-sdmo@radboudumc.nl

Trainingsmodules signaleren en bespreken van partnergeweld, en hoe te handelen na een verkrachting

Als hulpverlener kun je er niet meer omheen: partnergeweld en seksueel misbruik komen veel voor met vaak grote gevolgen voor lichamelijk en psychisch welbevinden. Van alle patiënten die in onze wachtkamers zitten hebben naar (voorzichtige) schatting één op de drie (seksueel) geweld in hun leven meegemaakt. Voor die patiënten is het van groot belang een huisarts te treffen die weet te signaleren en het gesprek durft aan te gaan. In dit kader bieden wij, afdeling ELG/Vrouwenstudies i.s.m. Centrum Seksueel Geweld Gelderland Zuid en Midden, twee trainingsmodules aan.

1. Partnergeweld, moet ik daar iets mee?

Leerdoelen:

- Bewustwording, achtergrondkennis over geweld in relaties, systeem van geweld
- Oefenen signaleren en bespreekbaar maken
- Informatie meldcode en risicotaxatie

2. Wat moet ik als huisarts doen bij verdenking/na een verkrachting?

Leerdoelen:

- Bewustwording, achtergrondkennis over verkrachting/seksueel misbruik en de gevolgen op korte en lange termijn voor de gezondheid
- Do's en Don'ts na een verkrachting
- Werkwijze Centrum Seksueel Misbruik Gelderland Zuid en Midden

Meer informatie/contact: Toine.Lagro@Radboudumc.nl en Karin.vanRosmalen-Nooijens@radboudumc.nl